

HADE

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

C1 maila | Irakurmen-proba | Idazmen-proba

Ariketa	Puntuazioa, gutxienez	Puntuazioa, gehienez	Denbora
Irakurmen-proba	10	20	60 min
Idazmen-proba	15	30	90 min
Guztira	35	50	150 min

2018ko deialdi irekia

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

HADE

C1 MAILA

Egitekoa

Irakurri testua, eta galderei erantzun. Testuan esaten dena kontuan izan, eta aukeratu erantzun zuzena.

Ondoren, idatzi **letra** dagokion laukian

Erantzun zuzen bakoitzarekin **puntu 1** lortuko da. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.

—I. TESTUA—

Emakumeak telesail nordikoetan

Orain hilabete batzuk, New Yorkeko Film Akademiak emakumezkoek zineman betetzen dituzten rola azertu zituen *Genero berdintasunik eza zineman* izenburuko txostenean, 2007tik 2012ra bitartean diru gehien bildu duten Hollywoodeko 500 filmetan oinarrituta. Bertan irakur daiteke testua duten rol guztien %30,8 besterik ez direla emakumeentzat eta horien artean %15 baino ez direla protagonistak. Ameriketako pantaila txikira salto eginez gero, panorama apur bat aldatzen da, 2013-2014ko datuen arabera, prime time barruan azaltzen diren pertsonaien %42 emakumezkoak baitira, baina portzentaje eskasak eta lotsagarriak dira oraindik ere.

Geroz eta telesail biribilagoak esportatzen ari diren Europa iparraldeko herrialde hotzetara salto eginez gero, datu horiek nabarmen aldatzen dira. Ezinezkoa da telesail hauek ulertzea haiek gabe. Imajinatzen al duzue Ameriketako hiru telesail garrantzitsuenen protagonistak emakumeak izango balira? Niri kosta egiten zait. Baina *Urrezko triunbiratu nordikoa* osatzen duten telesailetan hala gertatzen da.

Fenomeno honen aitzindari izan zen *Forbrydelsen* bikaina. Irudikatu Sergio Leoneren filmetan azaltzen zen Clint Eastwood hori, Danimarkan jaioa, emakumea eta komisaldegian lanean. Bada, horrelakoa da Sarah Lund detektibea. Zalantzarik gabe, telebistak azken urteetan eman duen pertsonaia sakon eta konplexuenetarikoa.

Ekoizleek ordura arte erakusten zen emakume tradizionalaren irudia hausteko asmoz sortu zuten. Lund ausarta eta nekaezina da, baina, batez ere, bere itxuraz eta sexualitateaz kezkatzen ez den emakumea. Sofie Gråbøl aktorea sormen prozesu horren parte izan zen, eta hainbat eztabaida izan zituen Søren Sveistrup gidoilariarekin. Haren ikuspuntua ezinbestekoa izan zen Lund hazpegiak definitzeko. Iraganeko misterioa mantentzetik arroparen aukeraketaraino, bereziki azpimarragarria da inguratzen duen ororekin duen isolamendu emozionala.

Beste ezinbesteko pertsonaia bat Bron/broen suediar-danimarkar ekoizpenean aurki dezakegu. Gizarte kritika burutsua eta erritmoz beteriko atalak ditu euskarri telesail honek. Baina Saga Noren pertsonaia zoragarriarengatik izango ez balitz, paperezko zimenduekin eraikia legoke. Emakume bitxia, bakartia eta Asperger sindromearen eraginez besteekin erlazionatzeko arazo larriak dituena. Maiz ikusi dugu sindrome hori telebistan, baina beti gizonezkoengan: Sheldon Cooper, Dexter Morgan, Monk, Sherlock edo House (gradu desberdinetan, noski). Telesailak hasieratik pertsonaiaren garapenarekin jolas egiten du, arazo pertsonalak gainditzen doan heinean kasua era profesionalean aurrera eramanez. Pertsonaia eraikitzeke orduan, *Homeland* telesailetik hainbeste gustatzen zaigun Carrie Mathisonekin antzekotasun ugari dauzkala ohartuko zarete.

Triunbiratu horren azkena, baina

nolanahi ere ezinbestekoa, Borgen telesaileko Birgitte Nyborg dugu. Telebistak eman duen lehen emakumezko presidenteetariko bat. Nabarmendu egiten du bere pertsonaiaren gizatiartze prozesuak. Zuzenean sartzen gaitu bere familiaren eremu pribatuan. Irudi hotz eta eskuraezina guztiz suntsituz, pertsona normal eta arruntaren mailan jartzen du politikaria. Politikaren lehen lerrora iritsita, hainbat momentutan eskuetatik alde egingo dion eboluzio pertsonala eta profesionala bizi beharko du. Emakumearen irudi eta eginkizunak oso modu interesgarrian aurkezten ditu telesail honek, topikoak eraitsiz eta estereotipoetara jo gabe.

Ez pentsa, dena den, pozteko moduko argudioak ditugunik. Positiboa da, noski, Europa iparraldean egiten ari direna. Baina emakumeen presentzia azaleratze hutsagatik poztu behar al dugu? Portzentaje horiek gora doazen heinean, dena egina al dago? Jakina ezetz. Mota honetako artikulua idazteko beharrik ez dagoenean, orduan egongo da zer ospatu. Salbuespen dena, ohiko bihurtzen denean. Eta, batez ere, urte askoan matxista izan den industrian gizon eta emakumeen arteko desberdintasun faltsu guztiak betiko suntsitzen ditugunean.

Gaizka Izagirre
Argia, 2015/10/25 (moldatua).

—I. TESTUA—

Aukera ezazu erantzun egokia. Zure aukera erantzun-orrian idatzi (orrialde honetan ez).

1. Zer esan daiteke Ameriketako emakumezko aktoreen rolari buruz?

- a. Pantaila handian pantaila txikiari aurre hartu ezinik ari direla.
- b. Batik bat telebistan, berdintasuneranzko pauso erabakigarriak izan direla.
- c. Badela aldea telebistaren eta zinemaren artean, berdintasuna lortzeko bidean.

2. Zein helbururekin sortu dute Sarah Lund detektibearen pertsonaia?

- a. Emakumea gai dela erakusteko Sergi Leoneren filmetako Clint Eastwooden pertsonaia antzezteko.
- b. Eguneratzeko telebistak ordura arte bultzatutako emakumearen soslaia.
- c. Azaltzeko Sarah Lund gai dela pertsonaia sakonak eta konplexuak egiteko.

3. Zein da Bron/broen ekoizpenaren arrakastaren zioetako bat?

- a. Asperger sindromea tratatzeko era.
- b. Gizarteari egiten dion kritika bidegabea.
- c. Protagonistaren beraren profila.

4. Birgitte Nyborg pertsonaia ezin aipatu gabe utzi...

- a. modu bikainean erakusten baitu politikari estereotipatuen jokabidea.
- b. politikari batzuek alderdi gizatiarra ere badutela agertzen baitu.
- c. emakumezkoak presidentetzara iristeari buruzko topikoak ironia finez kritikatzan baititu.

5. Laburbilduz, artikulugilearen ustez...

- a. Europa iparraldean gertatzen ari dena Ameriketako ohiko bihurtzen denean izango da zer ospatu.
- b. halako artikulua idatzi beharrik azaleratzen du ez dela berdintasuna iritsi.
- c. urteen joanean lortuko da zine industriak emakumeak gizonen pare jar ditzan.

Egitekoa

Irakurri testua eta galderei erantzun. Testuan esaten dena kontuan izan, eta aukeratu erantzun zuzena.

Idatzi **letra** dagokion laukian

Erantzun zuzen bakoitzarekin **puntu 1** lortuko da. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.

—2. TESTUA—

Esan beharreko hitzak aingura direnean ezpainetan

Ondo gogoan du Nekane Agirrek (1979, Azpeitia, Gipuzkoa) bularreko minbizia zuela esan zioten eguna. «Erantzuna jasotzeko, senarrarekin joan nintzen medikuarenera. Ama-eta ere prestatuak nituen». 33 urte zituen orduan, eta etxean bi ume txiki. «Bikiak ditut; bi urte zituzten orduan». Argi mintzo da orain eritasunari buruz, baina usu hitzak ezpainetan aingura egin zitzaizkiola aitortu du.

«Pentsatzen nuen hil egingo nintzela». Bular bat erauzi egin behar izan zioten. Ebakuntza aurreko egunez du oroitzapenik latzena. «Gogorra zen pentsatzea hor, bularrean, zerbait txarra neukala». Ordutik, baretu da haren mintzoa. Asteon Gaumin argitaletxeak *Amets ameslari. Amaren barruko laguna* liburua argitaratu du, Fernando Morillok idatzia, eta libururako bere esperientzia kontatu zion idazleari. Lasaiago, gogoeta eginda. «Zaplazteko bat» izan zela dio, baina eritasunak beste era batean bizitzen irakatsi diola. «Orain hobeto bizi naizela konturatzen naiz».

Liburuak 10 bat urteko mutiko baten begietan islatzen du eritasuna; ama gaixo du, eta hori barneratzeko prozesua ez da samurra. Sarri ikusi du prozesu hori bera hainbat familiaren begietan Marisa Alianak (1964, Donostia). Psikologoa da, eta bularreko minbizidunak hartzen dituen Katxalin

elkartean dihardu. «Askotan, gurasoek deus ez kontatzera jotzen dute: ezkutatzera». Baina argi du hori ez dela bidea: «Beti egia esatearen aldekoak gara gu. Betiere, ume bakoitzaren adinaren arabera, ulertuko duen modu batean. Eta, ume txikienen kasuan, argi utzi behar zaie ez direla bakarrik geratuko; pentsatuta dagoela ama gaixorik dagoen bitartean nork eta nola zainduko dituen. Kezka eragiten die horrek». Baina argi hitz egin behar zaie gaitzaz: «Zer izen duen esan behar zaie, eta nondik datorren».

Horretarako aparteko arazorik ez zuela izan dio Nekane Agirrek. Umeak txikiak ziren, baina argi zuen kontatu egin behar ziela. Negarra begietatik urruntzea, huraxe izan zen, une hartan, lanik zailena. Aldiz, lagun eta gertukoei kontatzea zailagoa izan zela dio. «Ez nuen nahi kanpotik jakiterik, baina izugarri kostatu zitzaidan gaixotasunaren berri ematea... Jendeari kontatzen nion, eta geratzen zen halako aurpegi batekin!». Beldurra ikusten zuen jendearen aurpegietan; nahigabea. Ez zen erraza segitzea.

Katxalin elkartearen bidez babesa jaso zuela dio. Bere adin tarteko beste hainbat emakumerekin mintzatzea ere abaro garrantzitsua izan zela dio. «Oso eroso sentitzen ginen elkarrekin».

Seme-alaba nerabeak daudenetan, haiei ere informazioa garden eman behar zaiela dio

Alianak, engainurako bideak antzuak direla. «Horiek ja badakite zeri buruz ari zaren hitz egiten, eta berehala aurkitu dezakete informazioa nahi badute, Interneten-edo. Horregatik, oso garrantzitsua da egia osoa esatea, beti egia esatea».

10-11 urte bitarteko umeekin, berriz, bada kontuan hartu behar izaten den gai bat: «Erruarena». Zenbaitetan, pentsatzen dute gaitzaren eragile izan direla beraiek; gaizki portatu direlako, edo amari zerbait desegokia

esan diotelako. «Argi esplikatu behar zaie, orde, gaixotasun bat dela, eta inork ere ez duela horren errurik». Eta galdera zailak egongo direla ere buruan izan behar dute beti helduek. «Akaso galdetuko dute egun batean zer gertatuko den ama hiltzen bada. Horretarako ere prest egon behar da».

Arantxa Iraola
Berria, 2014/10/19 (moldatua)

—2. TESTUA—

Aukera ezazu erantzun egokia. Zure aukera erantzun-orrian idatzi (orrialde honetan ez).

1. **Zer ondorio atera du Nekane Agirrek bularreko minbiziaren esperientziatik?**
 - a. Norberaren bizipenak liburu batean kontatzea bera terapia bihur daitekeela.
 - b. Gaitza gainditu izanak bizitzari buruzko ikuspuntua aldaraz dezakeela.
 - c. Zehazki zer zuen jakin arte ez zela eritasunaz patxadaz mintzatzeko gai izan.
2. **Marisa Alianaren irudiko, nola hitz egin behar zaie gaixoaren seme-alabei eritasunaz?**
 - a. Naturaltasunez eta, ahal dela, zehaztasunak emanaz.
 - b. Ezin zaie gaiaz edozelan hitz egin, pentsa baitezakete bakarrik geratuko direla.
 - c. Nolako adina, halako modua erabili beharko da azalpenak emateko.
3. **Kosta egin al zitzaion Nekaneri bere gaitzaren berri ematea?**
 - a. Seme-alabei egoera azaltzea helduei azaltzea bezainbeste kostatu zitzaion.
 - b. Katxalin elkarteko emakumeei esker, uste baino errazagoa egin zitzaion.
 - c. Negarrari eusteak eman zion beharrik handiena.
4. **Zelan jokatu behar da nerabeekin minbiziaz hitz egiteko orduan?**
 - a. Era natural bezain argian egin behar zaie berba, minbizia hizpide dugunean.
 - b. Ez zaie inolako ñabardurarik ezkutatu behar, “gezurrak hanka laburrak ditu” eta.
 - c. Nahikoa da oinarrizko azalpena, gainerako informazioa Interneten bilatuko baitute.
5. **Zer pasa dakieke burutik 10-11 urteko umeei?**
 - a. Euren buruari galdetzea zergatik ez zaien gaixotasunaren berri lehenago eman.
 - b. Pentsatzea eurek ere izan dezaketela zerikusirik eritasuna agertzearekin.
 - c. Zalantzan jartzea ea egia osoa kontatu ote zaien.

Egitekoa

Testuinguruan duten esanahia kontuan harturik, zenbakiekin markatuta dauden hutsuneetarako **hitz edo esaldi-zati egokia** aukeratu behar duzu.

Ondoren, idatzi **letra** dagokion laukian.

*Erantzun zuzen bakoitzarekin **0,5 puntu** lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.*

—3. TESTUA—

Eskuak

Igogailuan, argi zuriaren pean, buzoian zegoen banketxeko gutunazal bat zabaltzen ari dela, orduan konturatu da Itziar zahartzen doala. ____1____, begiradak gutunazaletik eskuetara ihes egin dio, eta orduan pentsatu du: esku hauek ez dira nireak, nire amarenak dira, edo nire amonarenak, nire izekorenak, goizero igogailu hau garbitzen duen emakumearenak... Lurpeko ____2____ daude markatuta eskuetako azalaren pean urdin koloreko zainak, siku ditu hatz-koskorrak, zurituta, eta orban batzuk atera zaizkio ezkontzako eraztunaren inguruan. Ezezagunak egin zaizkio bat-batean bere eskuak.

Izan ere, eskuak ____3____ bere adinarekin, ez da hain zaharra. Ospitalean artatzen dituen amona eta aitonen ____4____, neskaxa bat da bera. Baina bere eskuek dagokien ____5____ egin dute, antza: esku horiek atso eta agureen gorputz pisutsuak altxatzen dituzte egunero ospitalean; alabaren orgatxoa aldapa gorantz bultzatzen dute goizero haur eskolarako bidean; seme nagusiaren praka bakeroei tolesdura josi diete behealdean, luzeegiak ____6____;

erosketetan egindako gastuak apuntatu dituzte sukaldeko tiradera batean gordetzen duen koadernoan; senarraren laneko buzoia eskegi dute mila aldiz etxeko patioan... Higituta ditu eskuak, zartaginak garbitzeko erabiltzen duen espartzuaren antzera. Esku latzak dira, eta, ____7____, prest daude beti seme-alabei kokots azpian laztan egiteko, senarrari lanetik datorrenean lepoan masajea egiteko, ospitaleko amona eta aitonei behar dutenean euren alaba ____8____ bezala eskutik heltzeko.

Igogailutik irten eta etxera sartu direnean, semeak esan dio ikastolan, andereñoak martxoaren 8a, Emakumeen Nazioarteko Eguna ____9____, marrazki bat egiteko eskatu diela, eta ez dakiela zer egin. Itziarrek, zekartzan gutunazalak sukaldeko mahai gainean utzi eta, une batez pentsatu ____10____, esku batzuk marrazteko esan dio. Mutilak ez du ulertu ezer. Azkenaldian bere amak oso gauza arraroak esaten ditu.

Karmele Jaio
Deia, 2013/03/08 (moldatua)

—3. TESTUA—

Aukera ezazu hitz edo forma egokia. Zure aukera erantzun-orrian idatzi (orrialde honetan ez).

1

- a. Hala ere
- b. Edozelan ere
- c. Izan ere
- d. Bestela esanda

4

- a. aldean
- b. ustez
- c. arabera
- d. gisara

7

- a. hala eta guztiz ere
- b. hain zuzen
- c. beren-beregi
- d. horrexegatik

10

- a. barik
- b. aitzin
- c. ondoren
- d. ordezt

2

- a. ibaiak ez bezala
- b. ibaien antzera
- c. ibaiak halako
- d. ibaien gisako

5

- a. beste geldione
- b. adinako atsedena
- c. bezainbesteko esfortzua
- d. baino lan gehiago

8

- a. balitu
- b. balego
- c. baletor
- d. balitz

3

- a. ez datoz bat
- b. ez dira pareko
- c. ados dira
- d. ez dira bereizten

6

- a. ez baziren ere
- b. izan zitezen
- c. izate aldera
- d. baitzuten

9

- a. delakoan
- b. izanik ere
- c. dela eta
- d. izateagatik

Egitekoa

Testuinguruan duten esanahia kontuan harturik, markatuta dauden hitz horien **baliokidea** aukeratu behar duzu.

Ondoren, idatzi **letra** dagokion laukian

*Erantzun zuzen bakoitzarekin **0,5 puntu** lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.*

— 4.TESTUA —

Prototipoa

Gizon trajedun **dotorea** (1) ikusitakoan, pentsatu du: «Hori jaio ere gorbata eta trajearekin **jaioko** (2) zuan!». Eta bere baitan osatutako ereduaren arabera tipo trajedunak ez baitauka euskaraz jakiteko trazarik, gaztelaniaz **zuzendu** (3) zaio. Trajedunak, ordea, euskaraz erantzun dio. Ene koñe, ez zian-eta euskalduna ematen! Askotan gertatu zaio gauza bera **kanpotar** (4) itxurako jendearekin, pertsona **pinpirinekin** (5) zein clochard piurakoekin, larru ilun samarrekoekin, bere ereduarekin bat ez datozenekin... Bere neurrira osatutako euskaldun **prototipoa** (6) dauka buruan,

eta galga horretan sartzen ez denari ez dio euskaraz egiten, ez zaio buruan **kabitzen** (7) euskara jakin lezakeenik ere. Eta askotan lortzen duena da **barregarri** (8) gelditzea, ene koñe!, Antillak zintzilik dauden argazki horietako batetik **aterea** (9) dirudien pertsona batek euskaraz galdetu dionean bezala: egunon, bai, norako tiketa esan duzu?

Gure **mundua** (10) laburtzen dugulako ari gara galtzen geure burua.

Anjel Lertxundi
Berria, 2016/01/31 (moldatua)

	A	B	C	D
1	joria	nagia	zaildua	apaina
2	engaiatuko	munduratuko	miretsiko	adoretuko
3	mintzatu	arteztu	jarraiki	atxiki
4	bertoko	behialako	urrutiko	hangotar
5	kankailuekin	panpoxekin	zarpailekin	zuhurrekin
6	soslaia	moldea	eremua	aztarna
7	islatzen	jausten	topatzen	egokitzen
8	lerden	nabarmen	higuingarri	aringarri
9	aldendua	itzulia	atzemana	erauzia
10	iruditeria	irakurraldia	gogoeta	gizaldia

C1 maila | Idazmen-proba

Idazmena

Egitekoa

Jarraian proposatzen zaizkizun bi gaietako **bat** aukeratu behar duzu, eta ondoren, eskatzen zaizuna kontuan hartuz, idazmen-proba egin.

Oharrak:

- Idazteko, boligrafoa erabili.
- Garbi idatzi, eta saiatu letra argia egiten.
- Orrialde marradunetan idatzi.
- Gogoratu gutxienerako hitz-kopurua bete behar duzula. **Gutxienez, 300 hitz idatzi behar dituzu.**
- Idazlana egiteko, **90 minutu dituzu.**

Ebaluazio-irizpideak

C1 mailarako helburuak kontuan hartuta, idazlana zuzentzeko irizpideak:

Egokitasuna

Eskatutako gai, solaskide eta xedearen arabeko lotura. Solaskideen harreman-motari eta xedeari dagokion tonua. Lexikoaren modalizazioa.

Koherentzia

Idea nagusien eta lagungarrien hari logikoa. Diskurtsoaren egitura, garapena eta hurrenkera logikoa. Ideien osotasuna.

Kohesioa

Esaldi, paragrafo eta testu osoa elkarlotzeko testu-antolatzaileen erabilera eraginkorra. Puntuazio-sistema. Kohesio-mekanismoen erabilera: anafarak, ordezkapenak, elipsiak.

Aberastasuna

Hizkuntz baliabideen ugaritasuna eta barietatea. Esaldi landuen eta horien baliokideen erabilera. Ordezkapen lexikalen erabilera.

Zuzentasuna

Gramatika-arauen erabilera zuzena: ortografia, deklinabidea, aditza, morfologia, sintaxia... Gaiari loturiko lexikoa.

Aukeratu proposatzen diren bi gai hauetatik **bat**:

1. gaia: Jostailu-katalogoetan, sexismoa nagusi

Egoera:

Zure etxeko postontzian jostailu-marka ezagun baten katalogoa jaso duzu. Neskentzako eta mutilentzako jostailuak daude bertan, eta oso rol matxisten erakusgarri dira.

Eginkizuna:

Idatzi gutuna jostailu-etxearen arduradunari. Bertan, adierazi zure desadostasuna katalogoan egiten den generoen arteko bereizketarekin; azaldu zer-nolako garrantzia duten jolasak eta jostailuek haurren heziketan eta gizarteratzean; eman argudioak jostailuen iragarkietan sexismoa desagerraraz dezaten; eta, azkenik, egin proposamenak sexistak ez diren jostailu-katalogoak egiteko.

Lagungarriak:

- Jolas eta jostailuen bidez umeei gizarte-arauak, jarrerak eta balioak bereganatzen dituzte.
- Rol jakin batzuk genero bati esleitzen dizkion jostailua da sexista, eta gaitasun eta izaera jakin batzuk garatzeko helburuz.
- Jostailuen bidez, genero-rolak betikotu.
- Jostailu gehienak, berez, ez dira sexistak; erabilerak dira sexistak.

2. gaia: Ikastetxean eskuko telefonorik ez

Egoera:

2018-2019 ikasturtetik aurrera, Frantzian debekatuta egongo da Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetan eskuko telefonoak erabiltzea, bai ikasgelan bai jolastokian.

Goiburu hori irakurri duzu egunkarian. Zure seme-alabak eskola-garaian daude, eta Frantziako agintarien erabakiak zer pentsatua eman dizu.

Eginkizuna:

Guraso zaren aldetik, idatzi gaiari buruzko artikulua, zure seme-alaben ikastetxeko aldzkarian argitara dezaten. Bertan, eman zure iritzia Frantzian hartutako erabakiaren inguruan, eta adierazi Eusko Jaurlaritzak ere horrelako debekurik ezarri beharko lukeen, horretarako argudioak emanez.

Lagungarriak:

- Sakelako telefonoaren erabilera eta gizalegea.
- Eskuko telefonoaren erabilera eta ikasleen arteko harremanak.
- Ikasgelan arreta galdu, azterketetan kopiatu...
- Telefonoa, eskola-jazarpenerako beste bide bat.
- Eskuko telefonoa, ikasteko lagungarri: informazioa bilatu...

Zirriborroetarako
(orrialde hau ez da zuzenduko)

ZIRRIBORROETARAKO

HABE

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

Entzumen-proba C1 MAILA

EREDUA: **7-A**

ARIKETA	Puntuazioa, gutxienez	Puntuazioa, gehienez	Proposatutako denbora
Entzumen-proba	10	20	25 minutu inguru

HABE

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

ENTZUMENA

Jarraian, **Euskadi Irratitik** hartutako hiru testu entzungo dituzu. Testuak bi aldiz entzungo dituzu.

Entzuten dituzun bitartean, aukeratu erantzun zuzena.

1. TESTUA

Orain, **minutu bat** duzu **lehenengo testuari** dagozkion galderak eta erantzunak irakurtzeko.

Erantzun zuzen bakoitzarekin 2 puntu lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.

1. Zein da Donostian antolatutako erakusketaren xede nagusia?

- a. *Vertigo* filma estreinatu zeneko eguna gogora ekartzea.
- b. Hitchcockek Euskal Herriko hainbat tokitan barrena egindako bidaiaz oroitzea.
- c. Zine zuzendariak bizitzan zehar egindako bidaien argazkiak erakustea.

2. Zergatik izan zaie erraza erakusketa prestatzea?

- a. Ikusmin handia eragiten duelako Hitchcockek zine-zaleen artean.
- b. Jende ugari ezagutzen dituelako Alfredek bisitatutako toki bitxiak.
- c. Zenbanahi irudi daudelako zine-zuzendariak ikusitako lekuei buruz.

3. Hitchcockek zenbait leku tetriko bisitatu zituen, ...

- a. esku artean zituen filmen giroarekin lotura baitzuten.
- b. sekulako morboa eragiten baitzioten.
- c. "Vertigo" filmerako inspirazioa halakoetan aurkituko zuelako.

IDATZI ZEURE AUKERA ERANTZUN-ORRIAN

HABE

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

ENTZUMENA

2. TESTUA

Orain, **minutu eta erdi** duzu **bigarren testuari** dagozkion galderak eta erantzunak irakurtzeko.

Erantzun zuzen bakoitzarekin 2 puntu lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.

1. Frontoira joatea dela eta zer dio Maria Jesus Sagastibeltzak?

- a. Urte asko direla frontoira joateari utzi ziola.
- b. Adina eta osasuna tarteko, nahiago duela etxeko epeletan geratu
- c. Bihotzekoak emango ote dion beldurrez, etxekoek ez diotela joaten uzten.

2. Argi zuen Oinatzek irabaziko zuela?

- a. Behin jendearen gustuko partidua eginda, irabaz zezakeela uste zuen.
- b. Aurkariak baino eskarmentu handiagoa izanik, aukera bazuela uste zuen.
- c. Finala irabazteko, Oinatzek miraria behar zuelakoan zegoen amona.

3. Zer kontatu digu Maria Jesus Sagastibeltzak familiaz?

- a. Euskal Herriko ohiturari jarraituz, ilobaren garaipenak familian ospatzen dituztela.
- b. Familia frontoian dagoen bitartean bera guztientzat sukaldatzen aritzen dela.
- c. Senide bat baino gehiago direla pilotaren munduarekin lotura dutenak.

4. Oinatzek garaipena dela eta, zer dio amonak?

- a. Oinatzek eskolako aspaldiko lagunekin ordu txikiak arte ospatu duela.
- b. Irabazle zela entzun zuenean bihotza atera behar zitzaiola sentitu zuela
- c. Garaipenagatik ez zaiola behar besteko meriturik aitortu ilobari.

IDATZI ZEURE AUKERA ERANTZUN-ORRIAN

HABE

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

ENTZUMENA

3. TESTUA

Orain, **minutu 1** duzu **hirugarren testuari** dagozkion galderak eta erantzunak irakurtzeko.

*Erantzun zuzen bakoitzarekin **2 puntu** lortuko dira. Erantzun okerrengatik ez da punturik kenduko.*

1. **Hizlariaren arabera, zergatik ziren interesgarriagoak kafe-etxeetan idazten ziren egunkariak?**
 - a. Kafe-kikaren arrastoak izateaz gain, mundu intimotik gertuago egoten zirelako.
 - b. Jendea, kafe-etxeetan, munduko albisteez eta ingurukoen bizitzaz baliatzen zelako bere egunkari pertsonala idazteko.
 - c. Batzuek kafe-etxeetako periodikuen gainean idazten zituztelako euren egunkariak eta jendeak, gero, idatzitakoak irakurtzen zituelako.
2. **Zer dio harkaitz Canok kafeari eta berau hartzeko moduari buruz?**
 - a. Kafea hartzeko ditugun ohiturak bizitzan dugun jokaeraren isla direla.
 - b. Kafeak lanerako prestutasuna adierazten duela eta erabaki onak hartzen laguntzen duela.
 - c. Kafe zaleek fidagarritasun handiagoa izaten dutela edaten edo erretzen dutenek baino.
3. **Zer azken ideia edo hausnarketa azaldu du Harkaitz Canok?**
 - a. Kafea hartzeko gonbiteak beti daukala ezkutuko esanahi bat.
 - b. Norbaiten zain gaudela hartzen dugun kafe-kopuruak hura zenbat maite dugun adieraziko duela.
 - c. Poema bat, kafearen garrantzia azpimarratu eta bizitzako kontraesanak ironiaz azaltzeko.

IDATZI ZEURE AUKERA ERANTZUN-ORRIAN

C1 MAILA

Mintzamen-proba

Epaimahaikoen aurrean egin beharreko ariketa

- 1. ZATIA. **Gaia** garatu
- 2. ZATIA. Bat-bateko **elkarrizketa**

(5 minutu)

(5 minutu
azterketari
bakoitzak)

**Guztira 10 bat
minutu**

Prestatzeko denbora:

20 minutu inguru dituzu gaiaren garapena (egiteko hau) prestatzeko.

Gaia prestatua duzunean, itxaron aztertzaileek deitu arte.

Prestatu behar duzun gaia:

A

Eskolak galduko du mundua?

Edu Zelaieta

"Eskolak galduko du mundua". Hala esaten omen zuten aspaldian Euskal Herriko zenbait txokotan. Nonbait, herriko zaharrak ez ziren fio eskolan egiten ziren kontu berri edo modernoekin, ez baitziren ordura arteko bizimodu tradizionalarekin bat etortzen. Gaurko ikuspegitik begiratuta bitxi samarra gerta daiteke pentsatzea eskolak galduko duela mundua. Sinpatikoa, kasik: nekez galduko du eskolak mundua; izatekotan, munduak galduko du eskola. Halako sententzia dute behintzat hezitzaile askok: eskolan poliki eta ahalegin handiz ehuntzen dena di-da desegiten duela telebistak edo beste pantaila analogoren batek; hezkuntzako profesionalek eraiki nahi dutena errukirik gabe eraisten duela errealitate gordinak.

Egiari zor, asko eskatzen diogu hezkuntza sistemari; gehiegi, beharbada, eta ez beti modu onean. Erraz jartzen ditugu zama eta eskakizuna hezitzaile-irakasleen gainean, egunerokoan geuk nola jokutzen dugun erreparatu gabe, hainbat eta hainbat profesional onen ahaleginak kontuan hartu gabe. Hezkuntzako langile gehienak presiopean aritzen dira, eta esposizio publiko etengabea. Baina ez dirudi, halere, irakaslearen lanbideak prestigio sozialik irabazi duenik.

Nolanahi ere, inor gutxik ukatzen du hezkuntzaren garrantzia plaza publikoan nahiz lagunartean. Ederra da, gero; izan ere, lehenik prestigioa ukatzen diogu irakaslearen lanbideari eta, ondoren, gure arazo nagusiak konpon ditzala eskatzen diogu.

Alea, 2017/10/23 (moldatua)

121A

Gaia prestatzeko:

Zer dio Edu Zelaietak?

Zein ideia azpimarratuko zenuke? Zergatik?

Eman zure iritzia:

Zer deritzozu gai honi? Ematen al zaio eskolari merezi duen garrantzia? Zergatik? Zer dela-eta galdu du autoritatea irakasleak? Gurasoek nola baloratzen dute irakasleen lana?

(beste azterketariak esan duenaz ere iritzi laburra eskatuko zaizu)

EZ IDATZI EZER ORRI HONETAN

Eusko Jaurlaritzako Erakunde Autonomiaduna
Organismo Autónomo del Gobierno Vasco

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

C1 MAILA

Mintzamen-proba

Epaimahaikoen aurrean egin beharreko ariketa

- 1. ZATIA. **Gaia** garatu
- 2. ZATIA. Bat-bateko **elkarrizketa**

(5 minutu)

(5 minutu
azterketari
bakoitzak)

**Guztira 10 bat
minutu**

Prestatzeko denbora:

20 minutu inguru dituzu gaiaren garapena (egiteko hau) prestatzeko.

Gaia prestatua duzunean, itxaron aztertzailleek deitu arte.

Prestatu behar duzun gaia:

B

Kontzientzia

Onintza Enbeita

Geure autoan sartuta hara eta hona gabiltzanok erraz justifikatzen dugu ibilgailuaren gehiegizko erabilera: bizi garen lekutik edonora joateko beharrezkoa da, dugun ordutegiarekin aukera bakarra da, garraio publikoak ez ditu herri txikiak bata bestearekin ondo lotzen... badakigu jende asko ibiltzen dela gure moduan, baina, gure kasuan, derrigorrezkoa da. Autoa partekatzea ere ez daukagu erraz: ordutegi aldrebesetan egiten ditugu bidaiak. Garraio publikoak, ordea, ordutegi mugatua du, gauez ez dago, edo joan behar dugun lekutik urruti uzten gaitu, edo hamar kilometro egiteko hiru autobus aldatu behar ditugu.

Aste honetan aztoratuta sumatu ditut autoz ibili zaleak diren zenbait: Bilboko Udalak peajea kobratuko die hiriaren erdira autoz sartu nahi dutenei. Oraindik asmoa baino ez da, baina eztabaida pizteko balio izan du. Batzuei entzun diet hori baino lehenago beste neurri batzuk hartu behar direla, eta ados nago. Garraio publikoa indartzeak eta prezio bateratu bakarra ezartzeak asko arinduko luke trafikoa, adibidez. Hala ere, badira ordainsaria ezartzeari ondo deritzotenak ere: dirua da kontzientzia hartzen laguntzen digun gauza bakarra. Pentsatu nahi dut egunero hirigunera sartzeko ordaindu behar duenak nahiago izango duela autobusez edo trenez joatea. Ez dakidana da ea denborarekin ulertuko ote duen ingurumenari eta bere buruari mesede egiten ari dela.

Berria, 2017/06/09 (moldatua)

121B

Gaia prestatzeko:

Zer dio Onintza Enbeitak?

Zein ideia azpimarratuko zenuke? Zergatik?

Eman zure iritzia:

Zer deritzozu gai honi? Posible ikusten al duzu autorik gabeko hiria? Zergatik? Ba al dakigu zer nolako kaltea eragiten duen autoaren gehiegizko erabilerak? Zein irtenbide proposatuko zenuke? Zergatik?

(beste azterketariak esan duenaz ere iritzi laburra eskatuko zaizu)

EZ IDATZI EZER ORRI HONETAN

Eusko Jaurlaritzako Erakunde Autonomiaduna
Organismo Autónomo del Gobierno Vasco

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

2. ZATIA

BAT-BATEKO ELKARRIZKETA

C1 MAILA

Gaia: LEKU IKUSGARRIETAN BISITARIEN KOPURUA MUGATU?

A

BAI!

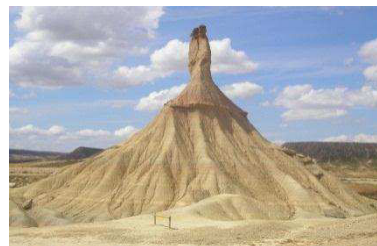

Elkarrizketa bideratzeko:

- Bisitatzen diren **leku asko oso antzinakoak** dira eta babestu egin beharko genituzke.
- Jende pilaketaren ondorioak: **zaborrak, zarata...** era guztietako kutsadura.
- **Autoak nonahi** pilatzen dira inguruetan eta sarritan **bideak itxi** ere egin behar izaten dituzte.
- Turismoa **oztopo** izan daiteke **tokian tokiko biztanleentzat**.
- **Sarrera** ordaindu behar izatea sarritan **ez da nahikoa bisitariak atzera egiteko**.

B

EZ!

Elkarrizketa bideratzeko:

- Den-denok dugu **ondareaz gozatzeko** eskubidea.
- **Urte sasoi zehatzetan** bakarrik gertatzen dira pilaketak, udan eta jai-egunetan.
- Turismoak **alde onak ere** baditu: irisgarritasuna, bideen zaintza, inguruak garbi izatea...
- Turisten kopurua murriztuz gero, **diru-iturriak ere murriztuko** ditugu.
- Turismotik ateratako **etekinaren zati bat** eraikin, ingurune zein monumentuak **zaintzeko** erabil daiteke.

132. gaia

Laguntzeko beste zenbait galdera:

- Zenbait leku **moda** hutsagatik bisitatzen ditugu; **nola kontrolatu bisitari jariora?**
- **Zein izan ohi da gure jokabidea** naturguneak, monumentuak... bisitatzen ditugunean?
- **Jokabide okerra** duten bisitariak **isuna** jarri beharko litzaieke?
- Zenbaiten ustez, **lanpostuak** eragiten ditu: bisitariak kontrolatzeko, zenbait kasutan gida turistikoak, garbiketa-lanak...
- **Ondarea zaintzeko diru gehiegi** gastatzen dela uste duzu? Horrela bada, zertan erabiliko zenuke diru hori?
- **Urruti dagoena gertukoa baino gehiago** gustatzen zaigu?

C1 MAILA

IRAKURMEN-PROBA

2018ko deialdi irekia

Eredua: 18.2-C1

Erantzun-orria

HABE

Azterketaren puntuazioa C1 MAILA

Irakurmena

EREDUA: 18.2-C1

1. testua

	1	2	3	4	5
1. testua	c	b	c	b	b

2. testua

	1	2	3	4	5
2. testua	b	c	c	a	b

3. testua

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3. testua	c	b	a	a	d	d	a	d	c	c

4. testua

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4. testua	d	b	a	c	b	a	d	b	c	a

HABE

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

C1 MAILA

ENTZUMENA

2018ko deialdi irekia

Eredua: **7-A**

Erantzun-orria

HABE

Azterketaren puntuazioa C1 MAILA

Entzumena

EREDUA: **7-A**

	1	2	3
1. testua	b	c	a

	1	2	3	4
2. testua	b	a	c	b

	1	2	3
3. testua	b	a	b